

Escola
Ramon Llull

DES DE 1947 » INFANTIL / PRIMÀRIA / ESO

Projecte lingüístic

Escola Ramon Llull

Índex

0- Introducció

- 0.1 Alumnat
- 0.2 Entorn
- 0.3 Context sociolingüístic

1.- Context normatiu

2- La presència del castellà

- 2.1 Introducció de la llengua castellana
- 2.2 Llengua oral
- 2.3 Llengua escrita

3- Llengües estrangeres

4- La llengua en les diverses àrees

5- Objectius generals

6- Incorporació d'alumnes nouvinguts

7- Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

8- Avaluació del coneixement de la llengua

9- Ús no sexista de la llengua

10- Comunicació

- 10.1 Pàgina web del centre
- 10.2 Xarxes socials

11- La biblioteca escolar

12- Intercanvis i mobilitat

0 » Introducció

El curs 2019-2020 fem una revisió del nostre projecte lingüístic, la darrera actualització es va fer el novembre de 2017. Cal destacar respecte a l'anterior projecte que a l'escola, aquests darrers anys hem continuat tenint canvis pel que fa a la diversitat cultural de les famílies i alumnat. També cal destacar els canvis en les lleis d'educació i les noves orientacions metodològiques. El Projecte Lingüístic del Centre forma part del nostre projecte educatiu i segueix els trets d'identitat i la línia metodològica de l'escola.

Aquest projecte lingüístic ajuda als nostres alumnes a integrar-se a l'entorn geogràfic i social en el que ens ubiquem com escola, també està dissenyat per acompanyar-los a adaptar-se al nostre sistema educatiu i preparar-los pels estudis que es trobaran a l'etapa post obligatòria. El català és la llengua vehicular de l'escola i del nostre sistema educatiu, per tant, el català esdevé la llengua que vehicula, cohesiona i integra tota l'activitat educativa, tant en les activitats d'aprenentatge com en el de les relacions entre els diversos estaments de la comunitat educativa i amb les institucions.

El fet que una gran part dels nostres alumnes tinguin com a llengua familiar el català, en facilita i normalitza el seu ús. La nostra escola també emprà l'anglès i el castellà com a llengües necessàries i importants per a rebre informació, adquirir continguts escolars i relacionar-se fora de Catalunya. Un dels objectius de l'escola és que en aquestes llengües l'alumne adquireixi un alt nivell de comprensió lectora i parla.

0.1 Alumnat

La majoria d'alumnat de la nostra escola prové del barri Congrés-Indians però també tenim alumnat provinent d'altres zones com el barri del Guinardó.

La majoria d'alumnes han nascut a Barcelona tot i que en alguns casos els pares o avis són de fora de Catalunya.

La llengua materna d'entre un 40 - 50 % dels nostres alumnes és el castellà, tot i que la gran majoria parlen correctament el català. Hi ha alumnes que només utilitzen la llengua catalana en l'àmbit escolar.

És pensant en aquests alumnes, i en els de procedència estrangera, que aquest projecte lingüístic té com a objectiu ajudar-los a aconseguir un ús normalitzat de la llengua catalana sense oblidar el treball de la llengua castellana per afavorir també, aquells alumnes que només tenen la presència de la llengua catalana a casa.

Cada curs escolar, l'escola acull alguns alumnes nous, darrerament al voltant del 5% arriben de la Xina i de l'Amèrica llatina. El personal docent de l'escola, juntament amb el gabinet psicopedagògic i els especialistes de llengua, treballa amb les millors estratègies organitzatives perquè l'alumnat nouvingut sigui ben acollit i integrat dins la dinàmica del centre. Aquest alumnat haurà de rebre especial atenció per tenir accés al català, en tant que llengua vehicular de les activitats d'ensenyament a la nostra escola. Alhora, tots els alumnes nous tenen un pla individualitzat d'acollida.

0.2 Entorn

L'escola està situada al barri dels Indians, un barri que en els darrers anys ha sofert una transformació en quant a la població. Actualment aquesta població està formada per famílies joves amb fills en edat escolar. Aquestes famílies són d'un nivell socioeconòmic mig, amb un nivell d'instrucció superior al de fa uns anys, així i tot l'escola també acull famílies de procedència diversa (Equador, Xina, Rússia, Brasil, Perú...) amb nivells socioeconòmics i d'instrucció també diversos.

Dins del barri del que l'escola forma part, comptem amb una Associació de Veïns que representa una referència dins la vida social del barri; aquesta Associació està conformada per gent d'edat superior a 60 anys, amb importants mancances de llengua escrita que fa ús de la llengua catalana com a llengua d'ús.

0.3 Context sociolingüístic

Ens definim com una escola catalana, tenim la voluntat que els nostres alumnes esdevinguin ciutadans actius del nostre país i que siguin respectuosos vers les altres cultures, fet que passa pel reconeixement de la pròpia. La composició sociolingüística del nostre alumnat està majoritàriament formada per famílies catalanoparlants i castellanoparlants. La llengua que s'utilitza a les cases és el català i el castellà, i la gran majoria de famílies entenen i parlen el català. El castellà és present a l'escola en algunes de les seves comunicacions orals fora de l'aula, on sempre que no estiguem en activitats de castellà o anglès, fem servir el català com a llengua vehicular i demanem als alumnes que també ho facin (sempre tenint en compte casos excepcionals d'acollida).

1 » Context normatiu

Tal com ens diu el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, ens referenciem a l'article 5.1.e (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010): El projecte lingüístic (PLC) s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a les lleis. El PLC aporta criteri en relació al tractament i l'ús de les llengües.

El Decret 181/2008, de 9 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil apunta el següent en l'article 4: El català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa i en funció de la realitat sociolingüística de l'alumnat, els centres podran implementar metodologies d'immersió lingüística de la llengua catalana amb la finalitat de potenciar-ne l'aprenentatge. A més, el centre podrà decidir, si aquest context sociolingüístic escolar ho permet, iniciar, especialment en el darrer curs del cicle, una primera aproximació a l'ús oral d'una llengua estrangera. Finalment, el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Primària, estableix les bases teòriques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües, posa l'èmfasi en un ensenyament integrat tant pel que fa a les diferents llengües curriculars, com també a la integració de contingut i llengua, i apunta a la necessitat de pensar i dissenyar mesures organitzatives que ho facilitin, concep el centre com a espai comunicatiu on l'activitat dialògica impregni totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge en un context real i dinàmic.

2 » La presència del castellà

Al nostre centre educatiu, el català és la llengua d'ús en les situacions de relació informal, entre iguals, entre el professorat i l'alumnat.

En situacions de relació informal el català i el castellà gairebé s'equiparen en el seu ús, tot i que el català és la llengua que més domina en les relacions informals entre els alumnes. Cal destacar però, que aquest ús del català i el castellà en les relacions informals difereix entre els diferents grups classe de l'escola.

Les hores de castellà que fem a l'escola són les establertes pel currículum amb el vist i plau de la inspecció d'ensenyament.

El castellà també intervé en el treball per projectes ja que tant en la seva planificació com en el disseny de les ABP es treballen activitats en castellà.

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua castellana al llarg de les etapes i estableix criteris que permetin reforçar i no repetir els continguts comuns que s'han programat en el currículum de llengua catalana. Segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, es vetlla pel desplegament del currículum incorporant el treball de les formes d'ús de la llengua castellana menys conegudes pel nostre alumnat. Aconseguiu que hi hagi una continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà.

» 2.1 Introducció de la llengua castellana

La llengua castellana, com marca el currículum, es comença a treballar a 1r de Primària. Tant a 1r com a 2n de Primària es fan 1h i 30' a la setmana. Els 30' restants es compensen a les hores que fan projectes o ABP.

L'objectiu principal en les sessions de llengua castellana és aconseguir un bon ús oral i escrit d'aquesta llengua. Per això basem el treball en la producció. Les estructures gramaticals, que són comunes a totes dues llengües (català i castellà), es treballen a les sessions de català per evitar la repetició sistemàtica de continguts.

A partir de 3r de Primària es fan dues hores a la setmana de castellà i també es programen les ABP i projectes de manera que hi hagi activitats en castellà.

Sempre que sigui possible, el mestre de castellà serà un mestre diferent al tutor del grup.

» 2.2 Llengua oral

A les sessions de castellà s'utilitza molt l'expressió oral. És molt important que el mestre sigui un bon model i sobretot evitar les interferències amb el català.

A 1r de Primària el treball de llengua castellana s'inicia a partir de la llengua oral i l'escolta amb l'objectiu de trobar moments de parla per posar en pràctica tot el lèxic après i les estructures comunes.

Quan els alumnes de CI es preparen les exposicions orals (a casa) dels projectes, es respecta la llengua escollida per fer-ho.

A partir de 3r de Primària es fa més èmfasi en la llengua escrita, però no deixem de fer activitats de llengua oral.

» 2.3 Llengua escrita

Per aconseguir una bona producció escrita serà necessari que els alumnes prèviament vegin molts models diferents d'expressió escrita i puguin així poder posar en pràctica tot el lèxic treballat.

L'ensenyament de la llengua escrita té com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu apliquem les orientacions del currículum i planifiquem activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

Les activitats que es proposen de lectura i escriptura en llengua castellana tenen uns objectius clars que es comparteixen amb l'alumnat i s'estableixen mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats. Es fa coordinadament amb l'àrea de llengua catalana per tal d'aprofitar-ne les transferències. El centre no té planificades matèries no lingüístiques en llengua castellana. Els resultats obtinguts tant en les proves de Competències Bàsiques de sisè i quart de l'ESO ens permeten assegurar amb garanties que el nivell que assoleixen els nostres alumnes en aquesta llengua és amb resultats satisfactoris i en la majoria d'anys avaluats és superior a la mitjana del país.

3 » Llengües estrangeres

L'alumnat, en acabar l'etapa d'ESO, ha de conèixer com a mínim una llengua estrangera per tal d'esdevenir usuari i aprenent capaç de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural. El cas de la nostra escola, aquesta llengua és l'anglès. També es fa l'oferta del francès a 3r de l'ESO i de manera optativa a 4t de l'ESO.

La llengua anglesa s'inicia a l'educació infantil amb la introducció diària en les sessions de plàstica, psicomotricitat i una sessió setmanal "curricular" d'anglès adaptada a l'edat dels alumnes. La realització d'aquestes sessions d'anglès dins d'un context significatiu a l'infant, ajuda no només a tenir un bagatge passiu de la llengua, sinó a detectar-ne la seva utilitat.

A Primària es fan les hores setmanals establertes pel currículum a part de dues hores setmanals de les complementàries en anglès. A 1r i 2n de Primària fem dues hores setmanals de l'assignatura "curricular d'anglès" i a partir de tercer de Primària es fan tres hores setmanals.

L'anglès també intervé en el treball per projectes. En la planificació de projectes i ABP incorporem també activitats en anglès. A l'ESO mantenim una hora complementària en anglès i fem dues hores setmanals d'anglès. L'anglès aporta activitats en el treball per projectes i ABP.

A partir de P5 fem el projecte Epals de correspondència dels nostres alumnes amb altres alumnes de països de parla anglesa.

A 6è fem un viatge d'immersió lingüística a Irlanda i a 2n de l'ESO el fem a Suècia.

4 » La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees, el conjunt del claustre n'és conscient i actua en conseqüència. Per tal que l'alumnat assoleixi el nivell d'expressió i comprensió en català concretats ens els criteris del projecte lingüístic de centre, l'equip docent aplica a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i l'avaluació. Per tant, el claustre considera que assolir un bon nivell d'expressió i comprensió en català és responsabilitat del professorat de totes les àrees i actua en conseqüència.

Per altra banda en les hores de treball interdisciplinari tots els mestres i professors són conscients que tot i que el català és la llengua prioritària, cal anar treballant activitats en castellà i anglès (la interdisciplinarietat de cada projecte, també intervé en l'ús de les llengües).

5- Objectius generals

Els objectius del nostre Projecte Lingüístic de Centre van dirigits principalment a consolidar plenament la llengua catalana en tota la nostra comunitat educativa i assegurar que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa lingüística.

- » Garantir que tots els alumnes puguin en acabar l'Educació Primària, utilitzar normalment i correctament el català i el castellà, tant oralment com per escrit. A l'acabar l'ESO han de tenir un nivell d'anglès suficient per poder desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana.
- » Fer del català el vehicle d'expressió normal en les activitats docents i administratives, tant les internes com les externes.
- » Potenciar el desenvolupament del pensament social i crític mitjançant el diàleg i el respecte a totes les ideologies i cultures, per tal de formar futurs ciutadans i ciutadanes responsables que estiguin preparats per aprendre i participar en la societat al llarg de tota la vida.
- » Potenciar un vocabulari amb mirada coeducativa, evitant les formes corresponents al masculí amb pretès valor genèric.
- » Aconseguir que l'alumnat aprengui a parlar, escoltar i dialogar; expressar vivències, emocioni opinions, així com saber argumentar.

6- Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de la llengua

En l'aspecte instructiu s'adopten sistemes actius, que impliquin la participació dels alumnes en el procés d'aprenentatge: projectes, treballs d'investigació, treballs d'ampliació personal dels temes...etc. Es fomenta en l'alumnat una actitud curiosa, crítica i investigadora que esdevingui la base de la seva formació i adquisició dels aprenentatges. Es dona molta importància a les estratègies i sistemes pedagògics que estiguin en la línia de l'aprenentatge significatiu i en la potenciació de la motivació.

L'acompanyament del procés d'aprenentatge de les diferents llengües a l'escola es centra en l'enfocament comunicatiu. És per aquest motiu que el procés de construcció de la llengua va més enllà de la pròpia àrea de llengua ja que aquesta competència comunicativa és transversal i s'ha d'abastar des de totes les àrees del currículum i sempre amb un enfocament competencial.

A l'etapa d'educació infantil centrem el nostre treball, principalment en la llengua oral, per anar introduint, a mesura que els infants vagin creixent i vagin desplegant les estratègies necessàries, la llengua escrita. Per tant, al llarg de l'educació infantil considerem prioritària l'adquisició de competències en la llengua de socialització i relació i l'assoliment d'un bon nivell de comunicació. Tot i així, la llengua escrita acaba apareixent, molts cops fruit de la pròpia necessitat, interès i curiositat dels infants. Per tant, a Educació Infantil també sorgeix un primer contacte amb la llengua escrita a través de diferents materials o altres moments que es relacionen amb l'ús de la llengua escrita.

L'ensenyament de la llengua escrita té com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'apliquen les orientacions del currículum i es planifiquen activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Aquest procés es duu a terme de forma coordinada entre les àrees de llengua catalana i castellana per tal d'aprofitar-ne les transferències.

A l'etapa de Primària, la llengua escrita pren més importància i es comença a treballar de forma específica. A 1r i 2n de Primària es manté el treball d'ortografia natural, i és a partir de 3r de Primària que es van introduint de forma progressiva normes d'ortografia arbitrària fins arribar a 4t de l'ESO amb les diferents normes ortogràfiques conegudes.

La llengua oral i la llengua escrita reben un tractament global i no aïllat.

Treballem perquè hi hagi continuïtat i coherència entre cicles i nivells en relació als usos lingüístics que cal emprar.

L'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües es planteja des de la perspectiva de l'administració d'un instrument, tant per a la comunicació com per a l'aprenentatge. Per tal d'aconseguir-ho s'evita tractar tots els continguts de manera repetida en cadascuna de les llengües oficials. Els continguts comuns es treballaran en català i els específics en la llengua corresponent.

La utilització de les TIC en l'aprenentatge de les llengües es duu a terme en totes les etapes, sobretot a Secundària, on cada alumne té el seu ordinador.

Incorporem les exposicions orals en la programació de totes les matèries.

Realitzem reunions periòdiques a les diferents etapes i també amb tot el claustre per tal de fer seguiment del treball d'aprenentatge de les llengües. En el treball per comissions de l'escola, hi ha una comissió d'anglès que vetlla per la posada en pràctica del PLC.

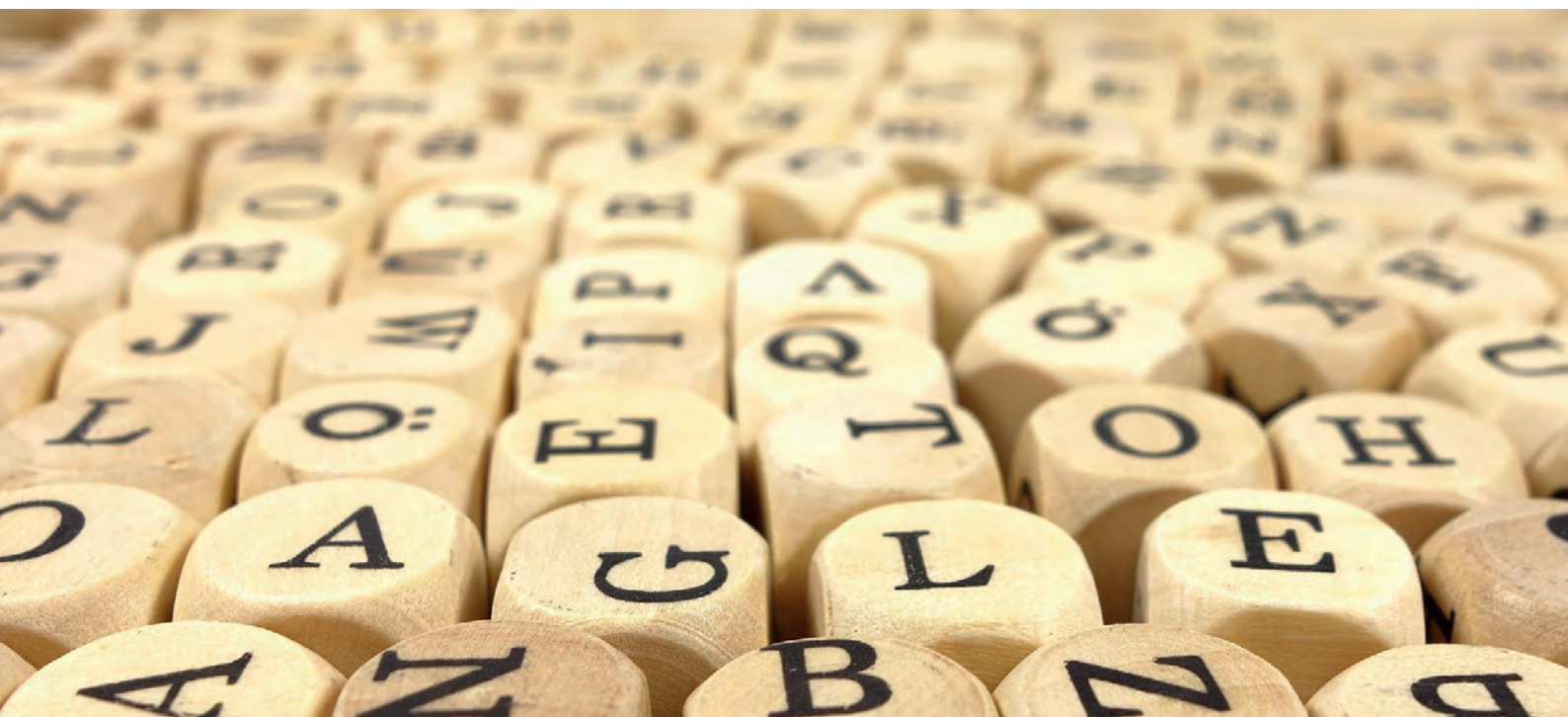
Es determinen els plantejaments sobre l'adquisició del llenguatge, la didàctica de les llengües i la gestió coordinada de les llengües en les diferents programacions referides a l'àmbit lingüístic amb l'objectiu de facilitar el tractament conjunt, la transferència d'aprenentatges d'una llengua a les altres i el reconeixement de la riquesa individual i col·lectiva derivada de la diversitat lingüística. Les programacions s'elaboren en funció de les competències bàsiques establertes pel Departament d'Educació.

7- Incorporació d'alumnes nouvinguts

A la nostra escola van arribant alumnes procedents d'altres cultures que no tenen cap nivell comunicatiu en català i en alguns casos no tenen cap nivell comunicatiu ni en català ni en castellà. Quan és el cas, a l'escola atenem als alumnes amb el nostre pla d'acollida i treballem amb ells amb un pla individualitzat de nouvinguts. L'objectiu d'aquest pla és acollir-los a l'escola, assolir una bona integració i prioritzar els aprenentatges perquè aprenguin el català.

A nivell organitzatiu, des de l'escola busquem les millors estratègies organitzatives perquè l'alumnat nouvingut sigui ben acollit i integrat dins la dinàmica del centre. Especialment, aquest alumnat rep atenció per tenir accés al català, en tant que llengua vehicular de les activitats d'ensenyament a la nostra escola. L'escola també treballa per facilitar l'accés a recursos externs.

L'alumnat de parla castellana també segueix el pla individualitzat de nouvingut, tot i que en la majoria de sessions segueix les classes com la resta d'alumnes. Durant dos anys des de la seva arribada al sistema educatiu català, aquest alumnat rep aquell suport individual que el professorat consideri escaient per tal que pugui desenvolupar amb normalitat les activitats d'ensenyament i aprenentatge.

8» Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

La programació curricular té una programació que incentiva l'ús del català. Durant l'any, es treballen activitats d'aprenentatge de la llengua a partir de les tradicions i festes catalanes. Un cop a la setmana els alumnes van a la biblioteca, on treballen la lectura, majoritàriament en català, i es fan dinàmiques d'incentivació a l'ús de la llengua per assolir el gust per la lectura.

9» Avaluació del coneixement de la llengua

Els procés d'avaluació de l'aprenentatge de la llengua inclou totes les seves dimensions. S'avaluen periòdicament els processos d'ensenyament de la llengua a les diferents etapes, nivells i àrees així com la coordinació entre aquests. L'avaluació és contínua.

L'escola pel que fa a proves empíriques, disposa dels següents indicadors sobre l'aprenentatge de la llengua: Els resultats de l'avaluació interna (en cada trienni sempre hi ha proves de llengua)

Les proves externes de 3r de Primària, 6è de Primària i 4t d'ESO. Els indicadors del Pla general anual de centre (PGAC).

10» Ús no sexista del llenguatge

Els textos de l'escola estan lliures d'usos discriminatoris, entre els quals hi ha els usos sexistes de la llengua. Entenem per usos sexistes els que menystenen o desvaloren un dels dos sexes, habitualment les dones. Es pren com a guia de referència la Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'administració de la Generalitat de Catalunya que es pot consultar en línia a <http://llengua.gencat.cat/permalink/c2f7c918-5382-11e4-8f3f000c29cdf219>.

Algunes de les recomanacions són: L'adaptació del càrrec al sexe de la persona que l'exerceix. Fer servir paraules genèriques com personal, alumnat o funcionariat. Explicitar, sense abusar-ne, els dos gèneres possibles. Triar les frases impersonals per evitar esmentar el gènere del subjecte.

11» Comunicació

L'escola empra el català en les seves comunicacions amb les famílies. Si un/a alumne/a o familiar demana, tot fent ús del seu dret de rebre les comunicacions en castellà, compta amb el personal de l'escola perquè l'ajudi en la comprensió del text. Per l'alumnat i les famílies novingudes, i només durant el període d'acollida, es facilita addicionalment la traducció de textos mitjançant procediments automàtics. El desconeixement del català per part d'algunes famílies no suposa que aquestes quedin excloses de les activitats del centre, però tampoc comporta una renúncia a l'ús de la llengua catalana. Per tant: En entrevistes o reunions amb les famílies es pot optar pel castellà o alguna altra llengua comuna als interlocutors si la família no entén el català. En presentacions públiques, reunions d'inici/final de curs, jornades de portes obertes... on pot haver-hi assistents que no coneixin el català, es fa la presentació en català i s'ofereix a les famílies un temps addicional per poder fer preguntes o aclariments en castellà.

11.1 Pàgina web del centre

La pàgina web de l'escola té la finalitat de presentar institucionalment l'escola, així com transmetre la missió, visió i valors de l'escola. Està adreçada a un públic extern i s'hi publica el següent contingut: Presentació de l'escola, les etapes i els trets distintius. Notícies de reconeixements, innovacions i millores en el PEC, actes i festes institucionals. La pàgina web està en català i les llengües que s'empren curricularment a l'escola hi seran presents en tant que poden produir-se textos o documents multimèdia des de les diferents matèries.

11.2 Xarxes socials

A les xarxes socials s'escriuen tots els missatges en català, excepte si són interaccions amb perfils de territoris on el català no és llengua oficial.

12» La biblioteca escolar

La biblioteca escolar és un centre de recursos, una espai d'aprenentatge i de suport al desenvolupament de les àrees curriculars, on es pot trobar tot tipus d'informació en diferents suports, i està a l'abast de l'alumnat, els docents i les famílies. La biblioteca disposa d'un fons que té en compte l'edat de l'alumnat, on predominen els contes i novel·les juvenils. La llengua dels materials és preferentment la catalana i té en compte les altres llengües que s'empren a l'escola.

13- Intercanvis i mobilitat

Per tal de millorar la competència lingüística de l'alumnat, viure necessitats de comunicació i interacció reals en el seu propi context, generar bones pràctiques, facilitar la interrelació socio-cultural i afavorir el coneixement de la riquesa històrica, lingüística i cultural d'altres indrets, l'escola cerca i facilita l'intercanvi d'experiències amb docents i/o alumnat de territoris on el català no sigui la llengua oficial. S'organitza una immersió lingüística anual d'alumnat de 6è de Primària i 2n de l'ESO amb un viatge amb presència a una escola d'Irlanda i una escola i famílies de Suècia respectivament.

Barcelona, 8 de gener de 2020